

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 10.1.2007
COM(2006) 846 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ
ПАРЛАМЕНТ**

План за приоритетна взаимовръзка

{SEC(2006) 1715}
{SEC(2007) 12}

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

План за приоритетна взаимовръзка

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Необходимост от спешни мерки.....	3
2.	Настоящо развитие на енергийната инфраструктура на Европа.....	7
3.	Необходими действия: Предложенията на Комисията	9
3.1.	Основната инфраструктура се натъква на значителни трудности	9
3.2.	Назначаване на европейски координатори за работа по изпълнението на определени приоритетни проекти	11
3.3.	Планиране на преносни мрежи според нуждите на потребителя	12
3.4.	Гарантиране ускоряването на разрешителните процедури	13
3.5.	Осигуряване на ясна инвестиционна рамка	15
4.	Заклучения	16
Приложение 1		17
Приложение 2		18
Приложение 3		19
Приложение 4		21

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ СПЕШНИ МЕРКИ

Интерконекторите улесняват трансрегионалното и трансграничното транспортиране на мощност и енергия и са условие, необходимо за пълноценното функциониране на вътрешния пазар. Необходимостта от заздравяване на политиката за улесняване на изпълнението на приоритетни инфраструктурни проекти е подчертана от държавните и правителствени ръководители от ЕС в Хамптън Корт през октомври 2005 г. Преди това на срещата на Европейския съвет в Барселона през 2002 г. също се договаря увеличаване на минималните нива на взаимовръзки между държавите-членки на 10%. Днес значителен брой държави-членки още не са постигнали тази цел¹. Европейският Съвет от март 2006 г. призовава за приемане на Приоритетен план за взаимовръзки (Планът) като част от стратегическия енергиен преглед на ЕС (SEER)². Европейският Съвет от юни 2006 г. поиска осигуряване на пълна подкрепа на инфраструктурни проекти за външна енергия, чиято цел е засилване на сигурността на доставките.

Енергийната политика за Европа (ЕПЕ) трябва да се стреми към развитието на ефективна енергийна инфраструктура за осъществяване целите за устойчивост, конкурентоспособност и сигурност на доставките.

Устойчивост. Необходима е значителна нова енергийна инфраструктура, за да се интегрира електричеството, генерирано от възобновяеми източници на енергия. Тази инфраструктура също така ще подобри ползването на нова и инсталирана производствена мощност на европейско ниво и ще помогне да се намали възможността за неефикасни инвестиции в производствени мощности.

Конкурентоспособност. Ефективната работа на енергийната инфраструктура е жизненоважна за работата и развитието на ефективен вътрешен енергиен пазар. Тя има за цел да стимулира междурегионалната търговия, което води до ефективна конкуренция и намалява възможността за злоупотреба с господстващо пазарно положение.

Сигурност на доставките. Поради високата степен на зависимост на вътрешния енергиен пазар от външни доставки, е необходимо диверсификация на източниците и разработване на взаимосвързани мрежи за увеличаване на сигурността на доставките и солидарност между държавите-членки (напр. енергийни острови).

Политики и мерки на ЕС

Европейският съюз е изградил множество политики, целящи подкрепата на развитието на ефективна енергийна инфраструктура в Европа.

Първо, в Насоките си за трансевропейски енергийни мрежи (Насоки TEN-E)³, ЕС е идентифицирал 314 инфраструктурни проекта („проекти от общ интерес“), чието завършване би трябвало да се улесни и ускори. Те включват 42 проекта от европейски интерес с висок приоритет (приложения 1 и 2), които по своята същност могат да бъдат

¹ Полша, Обединеното кралство, Испания, Ирландия, Франция, Португалия, както и България и Румъния.

² COM (2007)1 10.1.2007 г.

³ Решение (ЕО) № 1364/2006. ОВ L 262/1, 22.9.2006 г.

трансгранични или имат значително влияние върху трансграничния капацитет за пренос. Насоките осигуряват рамка за повишена координация, за напредък в наблюдението при въвеждането и, където е приложимо, за финансова помощ на ЕО, включително заеми от Европейска инвестиционна банка (ЕИБ).

На второ място, ЕС наскоро въведе специфични правила, за да гарантира подходящо ниво на електрическа взаимовръзка и доставка на газ между страните-членки, като улеснява стабилния инвестиционен климат (директиви за гарантиране сигурност на доставките на електрическа енергия и инфраструктурните инвестиции⁴ и относно мерките за гарантиране сигурността на снабдяването с природен газ⁵).

На трето място, в заключенията си от срещата през юни 2006 г. Европейският съвет призовава за „осигуряване на пълна подкрепа на инфраструктурни проекти, съвместими с нуждите от опазване на околната среда и има за цел разкриване на нови маршрути за доставки с оглед диверсификация на възможностите за енергиен внос, което ще бъде от ползва за всички държави-членки“.

И накрая, по време на срещата на 14-15 декември 2006 г. Европейският съвет подчерта значимостта от „изграждане на един взаимосвързан, прозрачен и недискриминативен вътрешен енергиен пазар с хармонизирани правила“ и „развиване на сътрудничество за справяне със спешни ситуации, и по-специално в случай на смущения в предлагането“.

Необходимост от спешни мерки

Въпреки това законодателство напредъкът в развитието на мрежи не е достатъчен. Остават някои значителни пречки.

Както е подробно разяснено в съобщението на Комисията „Перспективи за вътрешния пазар на газ и електричество“, понастоящем Европейският съюз далеч не е в състояние да гарантира на всяка компания от ЕС правото да продава електроенергия и газ във всяка държава-членка при равни условия със съществуващите национални компании без дискриминация или неизгодни условия. По-специално, във всяка от държавите-членки все още не съществува недискриминиращ достъп до енергийната мрежа и също толкова ефективно ниво на регулативен надзор.

В добавка към това, Европейският съюз не е намерил адекватен отговор на предизвикателството да се инвестира в необходимата степен в нова инфраструктура, базирана на обща стабилна европейска регулаторна рамка, създадена в подкрепа на вътрешния пазар. Необходимото ниво на координация между националните енергийни мрежи по отношение на технически стандарти, правилата за изравняване, качеството на природния газ, режимите за контакт и механизмите за справяне с претоварвания, които са необходими за ефективното осъществяване на трансграничната търговия, в голяма степен липсва за момента. Подходящо е да се спомене по-конкретно, че инвестициите са изкривени в резултат от недостатъчното отделяне. Мрежовите оператори нямат стимул да развиват мрежата в интерес на целия пазар, което би довело до улесняване навлизането на нови участници на ниво производство или доставка. Посоченото по-горе съобщение относно вътрешния пазар показва, че има сериозни доказателства за това, че инвестиционните решения на вертикално интегрираните компании се влияят от

⁴ Директива (ЕО) № 2005/89. ОВ L 33/22, 4.2.2006 г.

⁵ Директива (ЕО) № 2004/67 на Съвета. ОВ L 127/92, 29.4.2004 г.

необходимостта от съдружници за доставка. Такива компании изглежда не са особено склонни да увеличават например капацитета за внос на газ (т.е. терминалите LNG) в един открит процес, който в някои случаи доведе до проблеми със сигурността на доставките. Същото се отнася в някои случаи и за наличието на капацитети за свързване на нововъведени производствени енергийни мощности.

Мрежите работят почти на границата на физическия си капацитет в сравнение с предишни периоди и нараства риска от временни прекъсвания в подаването⁶. Много държави и региони продължават да бъдат „енергиен остров“, до голяма степен отрязани от останалия вътрешен пазар. Това се отнася основно за прибалтийските страни⁷ и новите държави-членки от Югоизточна Европа.

Сумите, инвестирани в трансгранична инфраструктура в Европа изглеждат драматично малки. Годишно се инвестират само 200 милиона евро в трансгранични електрически мрежи, като основен мотив е увеличаването на капацитета за трансграничен пренос на енергия⁸. Това представлява само 5% от общите годишни инвестиции за електрически мрежи в ЕС, Норвегия, Швейцария и Турция.

Тези цифри изобщо не отговарят на нуждите от ефективна инфраструктура в съответствие с целите на енергийната политика за Европа (ЕПЕ). ЕС ще трябва да инвестира, преди 2013 г., най-малко 30 милиарда евро в инфраструктура (6 милиарда за пренос на енергия, 19 милиарда за газопроводи и 5 милиарда за терминали за втечен природен газ (LNG)), ако иска да отговори изцяло на приоритетите, изложени в Насоките TEN-E⁹.

Свързването на повече електричество, генерирано от възобновяеми източници, към мрежата¹⁰ и вкарването вътре на балансиращите разходи за междинни генератори¹¹, се оценява на около 700-800 милиона евро годишно.

При положение, че местните резерви от газ са на привършване, вносът ще покрива все по-голяма част от търсенето на газ. Тази все по-голяма зависимост изисква да се съгласуват навременни инвестиции във всички части от газовата верига, както и пълна подкрепа на взаимно присъединяване на външни енергийни мрежи. Въпреки тези

⁶ Доклад на Комисията за създаване на вътрешен пазар за газ и електричество (COM (2005) 568 окончателен).

⁷ Въпреки че наскоро бе осъществена връзка между Естония и Финландия.

⁸ Годишните инвестиции за цялата мрежа възлизаха на 3,5 милиарда евро (4 милиарда евро до 2006 г.); „Проучване на TEN-E инвест“ (2005 г.).

⁹ Цифрата 6 милиарда евро отговаря на проекти за електроенергия от европейски интерес. Тази сума е само част от общите нужди на ЕС от електрически мрежи. Прогнозите например на IEA (Международна агенция за енергетика) за общата нужда от инвестиции в електрически мрежи в ЕС между 2001 г. и 2010 г. са 49 милиарда евро. Инвестициите за облекчаване на претоварването така представляват само част от общата необходима сума. „Почерпани уроци от либерализирани пазари на електроенергия“ (OCDE/IEA 2005 г.)

¹⁰ Инсталираните вятърни мощности в Европа ще се увеличат от 41 GW през 2005 г. на близо 67 GW през 2008 г. („Европейско изследване за интегрирането на вятърната енергия (EWIS) за успешно интегриране на вятърната енергия в европейските електрически мрежи“).

¹¹ Високата концентрация на вятърна енергия в Северна Германия, свързана предимно с електроразпределителни мрежи и недостатъчен капацитет за пренос в посока север-юг, произвежда огромен поток енергия чрез съседните системи за пренос, като все повече се отразява на стабилността и капацитета за търговски обмен на системата (EWIS).

необходимости, има изразена загриженост (IEA)¹² за сериозните рискове от недостатъчно инвестиране в газовия сектор като цяло.

Ако ЕС продължи в настоящата си инфраструктурна посока, никоя от целите на ЕПЕ няма да бъде постигната. Поради натоварването цените на енергията ще се покачат. Разработването на нови енергийни източници ще бъде затруднено поради липсата на капацитет на преносната мрежа както в, така и между държавите-членки. Опитът през последните години показва, че съществуват значителни трудности в разработването на източници на зелена енергия, като средният период за изграждане на вятърни паркове е около три години, а срокът, необходим за присъединяване и интегриране на географски отдалечените вятърни паркове може да бъде около 10 години.¹³ В резултат на недостатъчния капацитет на преносната мрежа и ограниченото производство, всеки национален пазар за електроенергия също ще се нуждаят от резервен производствен капацитет, за да отговори на непредвидените пикови увеличения в търсенето или неочаквани повреди в генераторите, които обуславят по-малко ефективна енергийна система.

Цели на плана

Този план демонстрира настоящото състояние на изпълнението на 42-та проекта от европейски интерес за газ и електричество. Въпреки, че не се считат за проекти от европейски интерес, терминалите за втечен природен газ (LNG) също се разглеждат¹⁴. Много от тези проекти се развиват добре, но други не. Затова този план предлага конкретни мерки за прогресивното изпълнение на такива критично важни проекти, които в момента търпят значителни забавяния. Накрая планът предлага мерки за улесняване на една стабилна инвестиционна рамка.

Приложен е Работен документ за персонала на Комисията, който допълва този общ преглед¹⁵ и разширява направения по-рано анализ¹⁶.

Този план се фокусира върху проектите от европейски интерес, договорени между Съвета и Европейския парламент в Насоките TEN-E. Други проекти¹⁷ може да бъдат обсъдени в среден и дългосрочен план в рамките на следващата ревизия на Насоките TEN-E.

¹² Доклад на IEA относно „Природен газ“. Преглед на пазара 2006 г. Към един глобален пазар на газ“.

¹³ EWIS

¹⁴ В близко бъдеще трябва да се обърне внимание на взаимните връзки за петролни и газови продукти, защото петролът продължава да играе важна роля в енергийната картина на ЕС, а зависимостта на ЕС от вноса на петрол нараства до около 90%. Новата транспортна инфраструктура като тръбопроводи, е необходима не само за географска диверсификация, а и за да отговори на предизвикателствата, свързани с общите тенденции към обработка на по-тежки и необработени доставки на продукти и на недостатъчния размер на използвания в момента капацитет. Това е от особено значение за държавите-членки на ЕС от Централна Европа и Средиземноморието.

¹⁵ SEC (2007) 1715

¹⁶ SEC (2006) 1059

¹⁷ Разработването на енергийния коридор Централна Азия – Каспийско море – Черно море, както и газопровода Баку – Ерзурум.

2. НАСТОЯЩО РАЗВИТИЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ИНФРАСТРУКТУРА НА ЕВРОПА

Анализът, направен от службите на Комисията, извади на показ множество несъвършенства.

Електричество

В 20 от 32 проекта от европейски интерес се наблюдават закъснения (приложение 3). В 12 от тези 20 проекта закъсненията са от една до две години, а в осем закъсненията са с повече от три години. Не са отчетени закъснения само за 12 от 32-та проекта от европейски интерес (37%); само пет са напълно или почти напълно завършени¹⁸. Една част от проект е в процес на изчакване завършването на другата част от над 10 години¹⁹. Два проекта се намират в състояние на частично изграждане²⁰.

Може да се очертаят множество заключения по отношение на липсата на напредък:

- Сложността на планирането и други разрешителни процедури е основна причина за повечето закъснения. Дори ако правните процедури като цяло са подобни в повечето държави-членки, основните фази (цялостният процес на осъществяване на планирането) се прилагат чрез различно структурирани процедури. Такъв е случаят, когато трябва да бъдат интегрирани различни мрежи²¹, когато участват множество разрешаващи органи²² или когато са налице продължително времетраене на консултациите и разрешителните процедури²³.
- Когато две или повече държави-членки участват в проект, липсата на хармонизирано планиране и разрешителни процедури често стават причина за големи забавяния.
- Възражения, които не са относно околната среда или въпроси, свързани със здравето²⁴, може в голяма степен да забавят реализацията на много проекти²⁵. Скъпите и трудни за полагане кабели под моретата, които се натъкват на минимална обществена опозиция, фактически са в по-напреднал етап от определени оспорвани наземни връзки

¹⁸ Линии Авелин (Франция) – Авелгем (Белгия); С. Фиорано (Италия) – Робиа (Италия); С. Фиорано (Италия) – Наве (Италия) – Горлаго (Италия); В. Хасинг (Дания) – Триге (Дания); Подводна кабелна връзка Естлинк между Финландия и Естония.

¹⁹ Белгийската част от проекта Мулен (Франция) –Обанж (Белгия) е в очакване завършването на френската част.

²⁰ Линия Филипи (Гърция) – Хамитабад (Турция); линия Хамбург/Крюмел (Германия) – Шверин (Германия).

²¹ Закъснения в резултат от нуждата да се интегрират високоволтови линии за железопътните проекти (Таур (Австрия) -Бриксен (Италия)).

²² Подводна кабелна връзка Фенноскан между Финландия и Швеция, като разрешителната процедура включва разглеждането на правата върху водите.

²³ Подводна кабелна връзка между Обединеното кралство и Нидерландия, с продължителна разрешителна процедура.

²⁴ Визуалният ефект често е основен повод за загриженост сред местното население.

²⁵ Линия Санкт Петер (Австрия) – Тауерн (Австрия), Линц (Австрия)-Кординяно (Италия), Сентменат (Испания)-Бескано (Испания)- Бекса (Франция), Хамбург/Крюмел (Германия) – Шверин (Германия), Нойенхаген (Германия)-Виладен (Германия)- Крайник (Полша).

- Трудностите с финансирането на някои проекти също са причина за закъснения²⁶, особено свързаните с включване на „зелено електричество“ и присъединяванията към съседни страни.
- Определени Оператори на системата за пренос (TSOs) изглежда се бавят с увеличението на трансграничния капацитет. Това често е в резултат на недостатъчни насърчения чрез регулаторната рамка или защото някои TSOs са част от вертикално интегрирани компании, които нямат желание да увеличат съществуващото подаване, което може да навреди на свързаните им дружества доставчици. По същия начин неправилно регулираните тарифи на доставка, преизчислени на краткосрочна база, изглежда са попречили на развитието на приоритетна инфраструктура.

Газ

Като цяло по-голямата част от 10-те газопроводи от „европейски интерес“ напредват сравнително добре (приложение 4).

Не са отчетени големи закъснения при повечето проекти. Поне седем от 10-те тръбопроводни проекта от европейски интерес трябва да започнат работа до 2010-2013 г.: един газопровод вече е завършен²⁷, два в момента се изграждат²⁸, а други два са частично в процес на изграждане²⁹. Тази инфраструктура ще представлява допълнителен годишен капацитет на внос за ЕС от около 80-90 bm^3 /милиарда кубически метра/ до 2013 г. (16-17% от прогнозираните нужди от газ на ЕС за 2010 г.)³⁰.

От друга страна работата по 29-те LNG терминала и помещения за съхранение е сериозно възпрепятствана в различни държави-членки. Девет проекта³¹ се наложи да бъдат изоставени и да се търсят нови решения. Пет други LNG терминали в момента са блокирани³².

Накратко, инвестициите и ангажиментите в газовата верига изглеждат задоволителни. Въпреки че няколко важни тръбопроводни проекта ще бъдат осъществени, рисковете за инвестициите в тръбопроводи, които пресичат множество граници, изглежда нарастват. Закъсненията се дължат също така на грижи за опазването на околната среда или местна опозиция, предимно по отношение на LNG терминалите. Нарастващите разходи за суровини и недостигът на квалифицирана работна ръка също са отчетени³³.

²⁶ Удължаване на UCTE мрежата на изток, включвайки прибалтийските държави; Немско разширение на мрежата, за да се интегрира зелено електричество; линия Тунис и Италия.

²⁷ Тръбопровод зелен поток между Либия и Италия през Сицилия.

²⁸ Газопровод TRANSMED II между Алжир-Тунис и Италия през Сицилия; газопровод Балгзанд – Бактън между Нидерландия и Обединеното кралство.

²⁹ Северноевропейски газопровод; газопровод Турция - Гърция – Италия.

³⁰ PRIMES. "European Energy and Transport. Scenarios on key drivers". (2004).

³¹ LNG терминали на Йонийското крайбрежие, при Корлиано Калабро, на Тиренийското крайбрежие, при Монталдо ди Кастро, Тиренийските Ламезия Терме, Тиренийския Сан Фердинандо, на крайбрежието на Лигурия, при Вадо Лигуре и втори LNG терминал в континентална Гърция.

³² LNG терминал при Муджа, LNG терминал при Бриндизи, LNG терминал при Таранто, LNG терминал в Сицилия, LNG терминал в Ливорно (навътре в морето).

³³ IEA. 2006.

3. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ: ПРЕДЛОЖЕНИЯТА НА КОМИСИЯТА

3.1. Основната инфраструктура се натъква на значителни трудности

Оценката на Комисията осигурява база, за да се гарантира, че достатъчно внимание и усилия се насочват както на ниво ЕС, така и на национално ниво. Участниците и националните власти трябва да съсредоточат усилията си към бързото завършване.

Мярка 1: Идентифицирана е най-важната инфраструктура, която среща значителни трудности

Електричество

Комисията е определила следните ключови проекти, които са жизнено важни за завършване на вътрешния пазар, интегрирането на възобновяемите енергийни източници в пазара и значително повишаване на сигурността на доставките, както и фактите, които могат да доведат до забавяне в изпълнението.

Проекти	Обосновка	Дата на завършване, съобщена през 2004 г. (2006 г.)	Причини за забавянето
Касо (Дания) – Хамбург/Долерн (Германия)	Тази връзка е особено важна за интеграцията на големи обеми вятърна електроенергия в Северна Германия, Дания, Северно море и Балтийско море и за търговия със Северна Европа; както и за сигурността на преносната мрежа и търговията.	2010 (2012); Проектът е все още във фаза проучване	Гъсто населена област: множество собственици на земи;
Хамбург/Крюмел (Герм.) – Шверин (Германия)	Интеграция на вятърно електричество; запълване празнината между преносните мрежи на източната и западната части на ЕС.	2007 (2007) Фаза разрешение	Опозиция от страна на местното население: трасиране, страх от електромагнитни полета (ЕМП), влошаване изгледа на околностите; Отнемаша време процедури на обществени консултации; Множество участници, от които зависи и които ги касае; Няма схващане за надрегионална или европейска перспектива;
Хале/Заале (Германия) – Швайнфурт (Германия)	Същите причини като горните	2010 (2009) Фаза разрешение	Пресичане на Тюрингер Валд; Опозиция от местното население: лошо влияние на туризма, трасирането, страх от ЕМП, изгледа от околностите; Разнообразие от участници; Няма схващане за надрегионална или европейска перспектива;
Санкт Петер (Австрия) – Тауерн (Австрия)	Най-силно натоварената област откъм трафик в Централна Европа, което поражда рискове за безопасната работа на преносната мрежа	2010 (2011) Фаза разрешение/ проучване	Бавна разрешителна процедура: необходима е допълнителна координация; Опозиция от местното население: ЕМП, гледката от околностите, защитени птици и насекоми; Труден терен; Властите, отговарящи за ЕИА, и разрешителните процедури не са се приспособили към големи инфраструктурни проекти;

Зюдбургенланд (Австрия) – Кайнахтал (Австрия)	Вж. причините от горния ред	2007 (2009) Фаза разрешение	Бавна разрешителна процедура; Опозиция от местното население: гледката на околностите, ЕМП, иска се подземен кабел; Възможни са протести срещу изграждане на пътища за достъп до обекта; Властите, отговарящи за ЕИА, и разрешителните процедури не са се приспособили към големи инфраструктурни проекти.
Дюрнроор (Австрия) – Славетице (Чехия)	Основна връзка с новите държави – членки и Централна Европа	2007 (2009); Проектът е все още във фаза проучване	Опозиция на Австрия срещу атомна енергия; Свързано със засилване на австрийската мрежа (север-юг); Защитен район; Чувствителност на местното население към ЕМП (Австрия)
Удине Овест (Италия) – Окролио (Словения)	Линиите между Словения и Италия са силно претоварени; Голям риск от спиране на тока в Италия Връзката е от голяма важност за потока от електроенергия на ниво ЕС	2009 (2011) Проектът е все още във фаза проучване	Трудности в идентифицирането на пресечните пунктове на границата между Италия и Словения;; Силно населена област; Потенциален стопански проблем; Определяне на трасето: 35% от словенската територия е предоставена за програмата Натура 2000; Опозиция от местното население: ЕМП, гледката на околностите; Предварителни условия от словенска страна: завършване на линията Берецево-Крско и взаимовръзка с Унгария; Предварително подсилване на преносната мрежа в Италия;
Електрозахранваща връзка между Литва и Полша, включително модернизация на полската мрежа (Германия - Полша)	Изключително важно е да се свърже балтийската електрическа мрежа с UCTE	2012 (2013) Проектът е все още във фаза проучване	Координация и липса на достатъчна политическа подкрепа в миналото; Несигурност поради различните области на синхронизация. Стабилност на полската мрежа; пресича се природозащитен район. Отчуждаването изисква промени в законите в Полша; Необходима е трансформаторна станция 'Гръб срещу гръб'. Несигурност относно областите на синхронизация.
Сентменат (Испания) – Бескано (Испания) – Бекса (Франция)	Изключително важно за свързване на UCTE с иберийския електрически „остров“.	2007 (2009); Фаза разрешение	Пресичане на Пиренеите; Трудности в идентифицирането на пресечните пунктове на границата между Испания и Франция; Опозиция от местното население.
Мулен (Франция) - Обанж (Белгия)		2010 (2012) Белгийската част от проекта е финализирана, докато френската е още във фаза проучване	Даден е приоритет на проекта Авелин-Авелгем; Трудно приемане в селските и градски райони; Маршрутът още не е определен от френска страна (липсват 13 - 16 км).
Подводна кабелна връзка между Англия и Нидерландия		2008 (2010) Фаза разрешение	Дълги процедури, свързани с околната среда; продължителни процедури на холандското законодателство; отнемачи време процедури на обществени консултации в двете страни; несигурност на финансирането и допълнителните

			грантове; несигурност за регулирането на линията (напр. изисквания за изключение/насоки за управление на претоварването).
--	--	--	---

Газ

В газовия сектор, ЕС трябва да разнообрази настоящите си доставки от газ (Норвегия, Русия и Северна Африка). Важно е да има тръбопровод „четвърти коридор“, който да осигурява алтернативен газ (30 милиарда куб.м. или 7% от нуждата от газ до 2010 г. за ЕС) от Централна Азия, Каспийския регион и Средния Изток през тръбопровода Набуко.

ЕС също така трябва да осигури всички приоритетни газови проекти, които в момента закъсняват, да се завършат бързо. Комисията отбелязва, че тръбопроводът GALSI, който свързва Алжир и италианския полуостров (чрез Сардиния) търпи голямо закъснение.

Доставката на увеличен внос от газ трябва да се осигури в края на веригата за доставка, за да може газът да достигне до крайните потребители. Разработването на разпределение надолу по веригата е жизнено важно (т.е. тръбопроводите, свързващи немския, датския и шведския газови пазари, както и между немския, Бенелюкс и британските пазари). Най-накрая, LNG може да осигури по-голяма гъвкавост, по-конкретно за държавите-членки, които зависят изключително от един единствен източник за доставка на газ. LNG може да представлява добра резерва, като допринася за сигурната доставка на газ и увеличаването на конкурентността на пазара. С оглед на всичко това Комисията ще обсъди през 2007 г. дали са необходими мерки от страна на Общността за увеличаване на енергийната солидарност чрез план за действие за LNG.

3.2. Назначаване на европейски координатори за работа по изпълнението на определени приоритетни проекти

Според Насоките TEN-E Комисията може да определи европейски координатор, съгласуван със съответните държави-членки след консултация с Европейския парламент.

Координаторът трябва да поощрява европейското измерение на всеки един от проектите и дава начало на диалог между спомоществователите и заинтересованите лица, публичния и частния сектор, както и местните и регионалните власти и местната общественост. Координаторът ще съдейства за координацията на националните процедури (**включително процедурите за опазване на околната среда**) и ще отчита напредъка на проекта или проектите и всички трудности или пречки, които могат да доведат до значително закъснение.

Мярка 2: Назначаване на европейски координатори (вж. раздел 3.1)

Комисията, в самото начало на 2007 г., ще предложи назначаването на европейски координатори, които да улеснят завършването на следните проекти:

За електроенергия:

Енергийна връзка между Германия, Полша и Литва, най-вече Алитус – Елк (станция

гръб срещу гръб);

Свързване на офшорни вятърни мощности в Северна Европа (Дания, Германия и Полша);

Свързване на Франция и Испания, по-специално тръбопровода Сентменат (Испания) – Бекано (Испания) – Бекса (Франция).

За газ:

Тръбопровод НАБУКО.

В един по-късен етап, в зависимост от напредъка, ще се обсъди номинацията на европейски координатори за следните проекти:

- За електрическа енергия: Свързване в рамките на Австрия и към нея;
- Връзка между Италия и Словения;
- Връзки между Великобритания и континентална Европа;
- Линия Мулен (Франция) - Обанж (Белгия).

За газ:

- Тръбопровод ГАЛСИ, който свързва Алжир, Италия през Сардиния и Тоскана; с клон към Франция през Корсика;
- Тръбопровод Швеция-Дания-Германия;
- Капацитет на газта надолу по потока между Германия, Нидерландия, Белгия и Обединеното кралство;
- Завършване на множество LNG терминали, които се натъкват на значителни трудности.

3.3. Планиране на преносни мрежи според нуждите на потребителя

Скорошното токово прекъсване, настъпило в осем държави от ЕС на 4.11.2006 г. **подчертава факта**, че континентална Европа вече се държи като единна енергийна система, но с мрежа, която не е проектирана както следва.

Европейската енергийна система (включително нейната мрежова инфраструктура) трябва да се проектира, изгради и експлоатира за потребителите, които ще обслужва. Определянето, планирането и изграждането на такава инфраструктура в либерализираните пазари е един непрекъснат процес, който изисква редовно наблюдение и координация между играчите на пазара. Тази задача не представлява просто изграждане на повече взаимовръзки или електроцентрали във всеки един регион. Тя се отнася също и до бъдещия енергиен микс в ЕС, **функционирането на система с по-голяма квота на междинното генериране**, както и за географското разположение на обектите. Прозрачността относно местата и пътищата на мрежово претоварване е също особено важна.

В рамките на ЕС едно засилено, координирано и достатъчно ранно планиране на нужната инфраструктура и/или капацитета за производство трябва да се извършва във всеки един от различните енергийни региони, както и между регионите. Тази цел е изложена в Съобщението на Комисията относно възможностите на вътрешните пазари на газ и електроенергия. Ще се обмислят две основни полета за засилено ниво на TSO координация.

Прилагането на ГАЛИЛЕО за точен контрол на енергийните мрежи в реално време е от основно значение за разработването на иновативна „интелигентна“ мрежа. Това ще даде възможност за мониторинг и контрол на енергийната система в реално време. Тази технология ще допринесе и за бъдещата Европейска инициатива за защита на критичната енергийна инфраструктура.

Мярка 3: Координирано планиране на регионално ниво

Комисията ще предложи през 2007 г. да се учреди засилена рамка за TSO, която да координира планирането на мрежата.

Както е подробно разяснено в съобщението „Перспективи за вътрешния пазар на газ и електричество“³⁴, тази рамка ще осигури платформа за наблюдение и анализ на настоящото и бъдещо развитие на мрежите във всяка една енергийна област, която подобрява преносния капацитет между държавите-членки на регионална основа. Тя ще улесни диалога между участниците, които се грижат за социално-икономическите и други грижи за опазване на околната среда. Тя ще подготви национални планове за развитие на мрежите, напълно съобразени с националните процедури за планиране, както и прогнози за уравновесено търсене и предлагане (за най-високите и най-ниските натоварвания). При изпълнението на тези задачи ще бъдат отчетени позициите на регулаторни органи и други форуми относно електроенергията и газа (т.е. съответно форумите от Флоренция и Мадрид).

Тази засилена координация трябва да се допълва с общ преглед на планирането и развитието на инфраструктура на една по-европейска основа. Потенциалните инвеститори в производство и пренос се нуждаят от актуална информация за краткосрочното и средносрочно развитие. Службата на Енергийната обсерватория³⁵ трябва да **анализира съответно** необходимостта на ЕС от нова инфраструктура. На базата на такъв анализ Комисията, ако е необходимо, ще предложи изменения на Насоките TEN-E и ще определи по-нататъшна приоритетна инфраструктура от европейски интерес. Всякакви потенциални недостатъци трябва да се набележат предварително, за да може пазарът да реагира. Службата трябва да осигури техническа и материална помощ на назначените от ЕС координатори.

3.4. Гарантиране ускоряването на разрешителните процедури

Отнемащите време правни и лицензионни процедури представляват значителна пречка пред развитието на конкретна газова инфраструктура и за проектите за пренос на енергия. Раздробяването на процедурите, силната опозиция от местни и регионални общности, необоснованата употреба на правото на вето, големият брой органи, които

³⁴ COM (2006) 841

³⁵ Както е предложено в Европейския стратегически енергиен преглед

отговарят за предоставянето на разрешения, представляват основни пречки. Свързванията между държавите-членки, липсата на координация и различните времеви срокове често забавят разрешителните процедури.

Независимо от въвеждането на опростени разрешителни процедури в някои страни, основните трудности все още съществуват. Изграждането на нова връзка в някои случаи може да отнеме повече от 10 години, докато времето за изграждане на вятърен парк или газова турбина за комбиниран цикъл отнема между две и три години.

В Съединените щати в миналото е имало подобни проблеми (напр. прекъсване на тока в Калифорния поради недостатъчни взаимовръзки и недобре изградения модел на пазара, довели до пазарни злоупотреби). В резултат на това, в случай на изключително закъснение в осъществяването на приоритетна мрежова инфраструктура в даден щат, планирането и оторизацията на вътрешнофедералната инфраструктура на САЩ сега се решава на федерално ниво от Федералната регулаторна комисия за регулиране на енергията на САЩ (FERC), ако приоритетните проекти не са разрешени в определените срокове на щатско ниво.

Комисията не счита, че този подход е подходящ за ЕС. Необходими са обаче ефективни действия, ако реалистично можем да се надяваме, че инфраструктурата на ЕС на газа и електроснабдяването ще може ефективно да се адаптира към променливите реалности на днешните енергийни пазари. От изключителна важност е да се намали времето за планиране и изграждане на приоритетните ЕС инфраструктури по начин, който надлежно да се съобразява с грижата за околната среда, сигурността и здравето.

На първо място, на базата на Насоките на ЕС TEN-E, определянето на някои приоритетни проекти от европейски интерес, значително ще допринесе за ускоряването им. Това включва определяне на график за завършване на проекта; включително подробни данни за придвижването на проекта през процеса на одобрение (координираните оценки могат да допринесат за опростяване на процедурите). За да се гарантира ефективността на тази декларация, Комисията счита, че набелязването в бъдеще на проекти от европейски интерес трябва да се подчинява на стриктни условия. То трябва да се дава само за проекти със значителен ефект върху енергийния поток и на търговията в съответния регион, където фазата на планирането и разрешението е ясна и реалистична, и също така с положителна и солидна добавена стойност за Европа; всички участващи страни трябва да са постигнали съгласие.

На второ място, Комисията ще предложи, след консултация със страните-членки и ключовите участници, рационализиране на националните разрешителни процедури.

Мярка 4: Рационализиране на разрешителните процедури

През 2007 г. Комисията ще започне преразглеждане на Насоки TEN-E с оглед изискване държавите-членки, като се съобразяват с принципа на субсидиарност, да изготвят национални процедури, по които процесите на планиране и одобрение на проекти от европейски интерес да бъдат завършени в срок от максимум пет години.

Това не означава, че трябва да се установят нови стандарти на ниво ЕС относно по-значителните въпроси, които трябва да се разгледат по време на процеса на планиране. Отнася се само до изискването в такива случаи националните процедури да се завършат в определени времеви срокове и това да става при отчитане на законодателството за

околната среда; Това следва да бъде придружено от подходящ сравнителен анализ на най-добрите практики при оценяване на националните стандарти.

3.5. Осигуряване на ясна инвестиционна рамка

TEN-E проектите трябва да се финансират предимно от съответните им икономически оператори. Инвестициите в нови преносни линии, обаче, се бавят. Тази тенденция може частично да се обясни с ограничения преносен капацитет в миналото, но настоящият дизайн на пазара не създава мотивация за ефективни инвестиции в преносни мрежи. Неподходящи регионални модели за ценообразуване безпричинно маскират междурегионалното претоварване в преноса или не осигуряват достъп до точна и навременна информация относно работата на преносните мрежи. Ниското ниво на инвестициите изненадващо не отговаря на засиления апетит на частния сектор към инвестиции в дългосрочни инфраструктурни проекти.

Следователно е важно да се гарантира стабилна и привлекателна регулаторна рамка, която да позволява на частния сектор да предвижда успешното завършване на инвестициите и да гарантира стабилна възвръщаемост, като същевременно предлага високо ниво на обслужване на клиентите. В съобщението си за вътрешните пазари на газ и електричество, Комисията представя редица действия с оглед на тези цели. Правят се предложения в частност за отделяне на услугите и нуждата от засилване на правомощията на енергийните регулатори; споменава се също повишаване на прозрачността.

Публичното финансиране на TEN-E е отличен катализатор, за да може частните оператори да предприемат завършването на инфраструктурни проекти, които се натъкват на протяжни процедури или значителни разходи. Финансирането от ЕС намалява риска от закъснение; Осигурява стимули за проекти за проучване потенциалното ползване на нови технологии или помага за взимане решения за конкретни проекти.

ЕС трябва да се придвижва към по-добре работеща енергийна инфраструктура. Настоящият TEN-E бюджет (20 милиона евро годишно) няма да е достатъчен да привлече огромните нови инвестиции, които са необходими. Бюджетът TEN-E понастоящем трябва да се справи с:

- нарастващата нужда от интеграция на „зеленото“ електричество в мрежата;
- нарастващите инфраструктурни нужди поради разширяването на ЕС до 27 държави-членки;
- необходимостта от по-нататъшна съгласуваност, както се иска в Договора и Насоките TEN-E и за свързване на голям брой регионални изолирани пазари в единен пазар (интеграция на новата Югоизточна енергийна общност, интеграция на системата UCTE с други системи като свързката CIS и Euro-Med, и др.).

Това поражда необходимост от обсъждане за това дали настоящите нива на финансиране на ЕС са достатъчни, за да отговорят на целите на ЕПЕ.

Мярка 5: Финансиране от ЕС

За тези конкретни цели Комисията ще прецени дали е необходимо повишаване на финансирането за мрежите TEN-E.

Отново с оглед на бъдещето, финансирането на TEN-E трябва да се предоставя предимно за социално-икономически проучвания и проучване на планиране с много по-голям ефект върху ЕС (напр. разширяване на синхронната UCTE система към съседните страни или включване на офшорно вятърно енергийно генериране в основната електромрежа). При газа проучванията може да обхващат въпроси като: стандарти за качество на газа, възможна техническа хармонизация или ефектът на тръбопроводите за доставка върху вътрешните газови мрежи.

Стратегическите насоки на Общността за кохезионна политика през 2007-2013 г. определят като приоритет необходимостта от решаване на въпроса за интензивната употреба в Европа на традиционни източници на енергия. Това обхваща подкрепа за завършване на взаимовръзките, като специално се наблегне на трансевропейските мрежи, подобряване на електрическите мрежи, завършване и усъвършенстване на мрежите за пренос и разпределение на газ. Комисията поощрява държавите-членки и техните региони, и по-специално присъединилите се към Съюза през 2004 г. и 2007 г., да прилагат тези насоки в своите инвестиционни програми. Може да е необходима потъсна координация с ЕИБ и ЕБВР за улесняване на инвестициите от трансевропейско измерение. И двете финансови институции трябва да разглеждат проектите от европейски интерес като един от основните приоритети при операциите по отпускане на средства. За проекти, които включват държави, които участват в Европейската политика на съседство, финансирането може да бъде предоставено от Фонда за инвестиции в съседство. Фондът е оценен, че е предоставил средства с четири до пет пъти повече от финансирането на грантове по Инструмента за европейската политика за съседство. Също така, Африканският фонд за инфраструктура може да спомогне за насърчаване на съответните енергийни връзки към Европа.

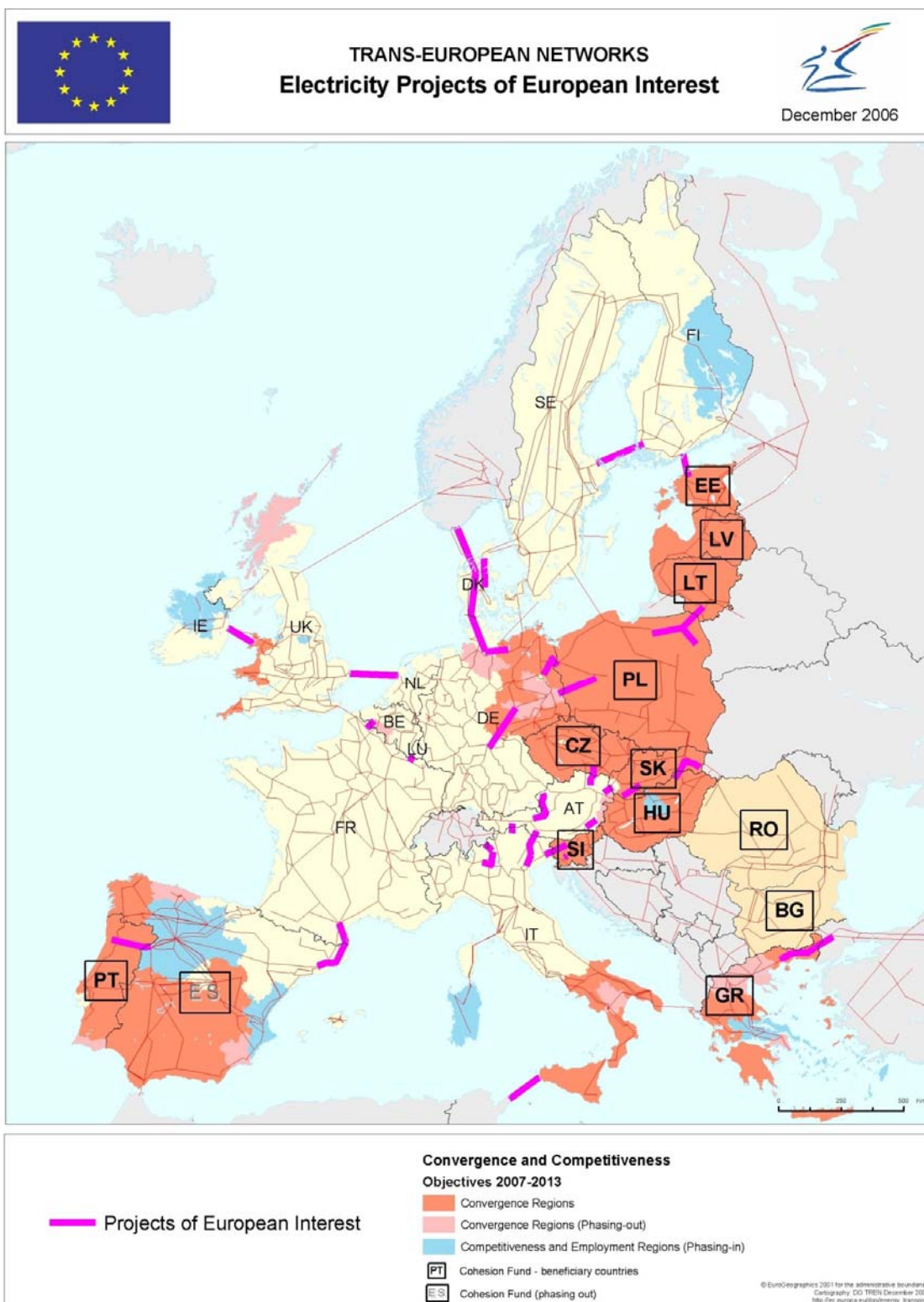
Същевременно с оглед избягване на възможното влияние върху конкуренцията на либерализирания енергиен пазар, което може да настъпи вследствие на публична подкрепа на инфраструктурни инвестиции, трябва да се отчитат съществуващите разпоредби на Общността за държавните помощи.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

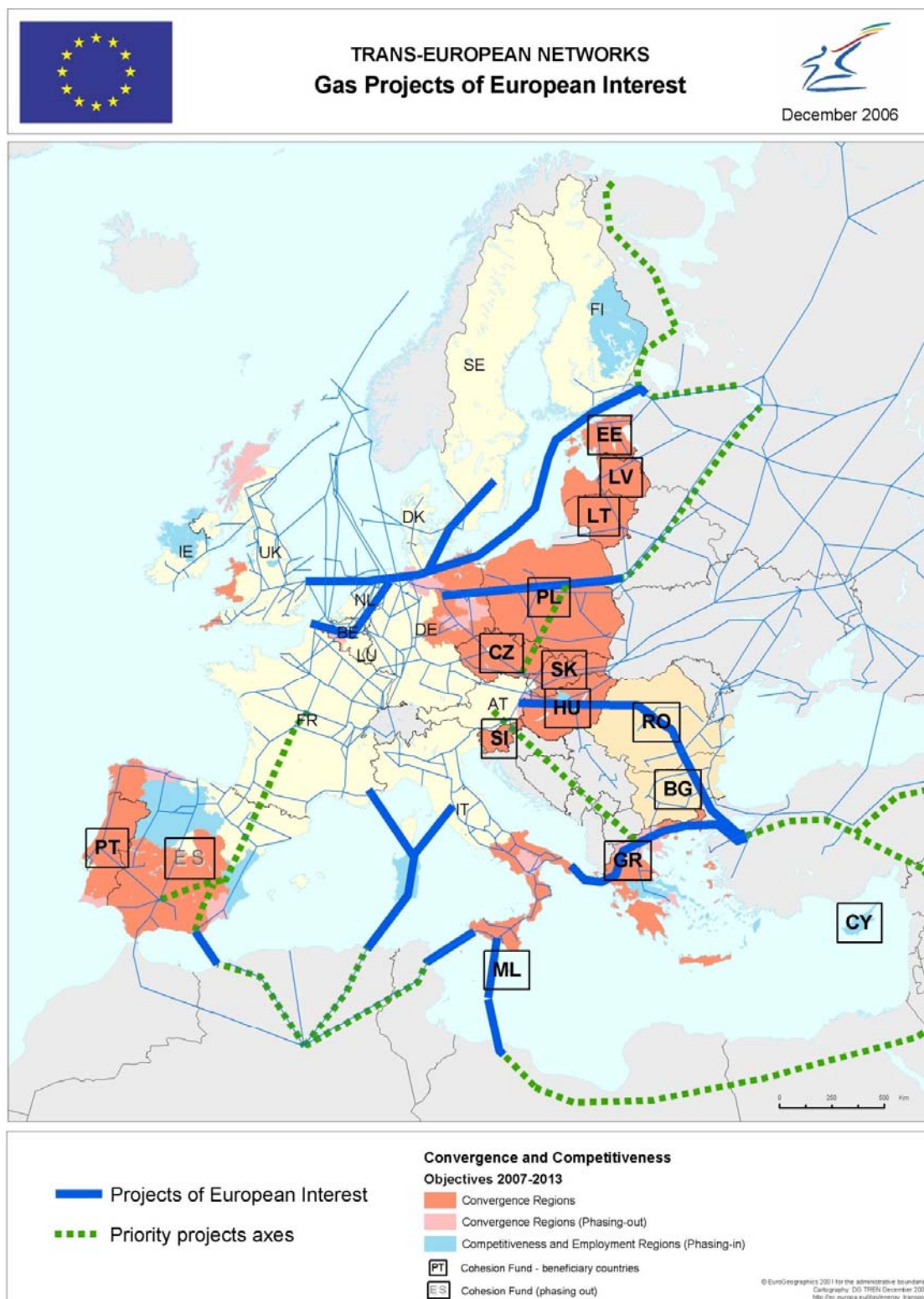
С настоящото положение на инвестиции в инфраструктурата, ЕС няма да успее да изгради единен вътрешен пазар. Няма да може да интегрира исканото увеличено производство на електроенергия от възобновяеми източници. Също така ще продължи да заплаща по-високи разходи в резултат от претоварването и поради поддържането на неефикасен капацитет във всяка една от енергийните области, които не са достатъчно взаимосвързани.

Пълното и решително въвеждане на проекти от европейски интерес, както и действията, изложени в това съобщение, са от жизнено значение.

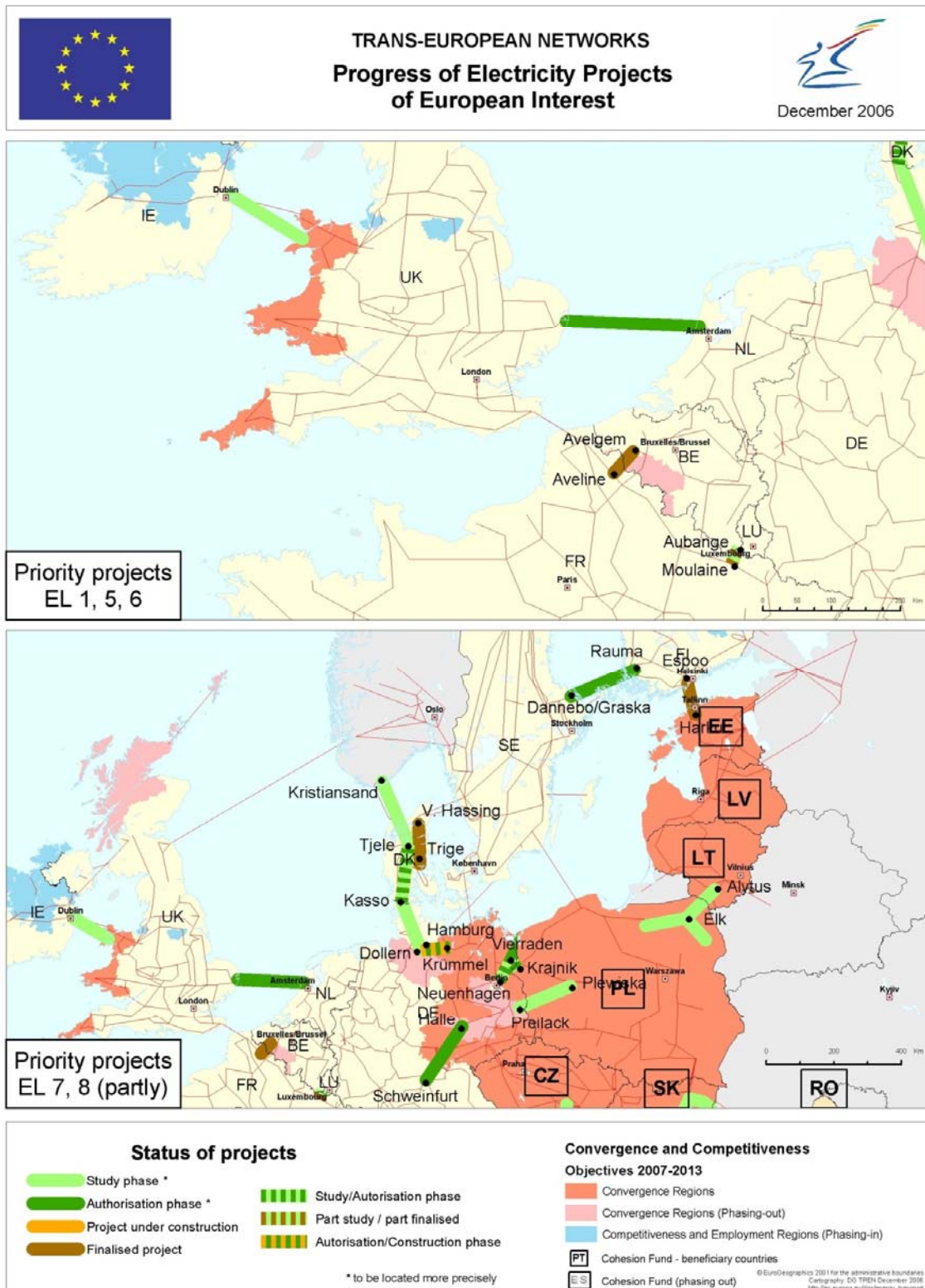
Приложение 1

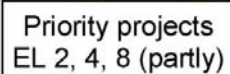
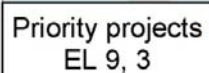

Приложение 2

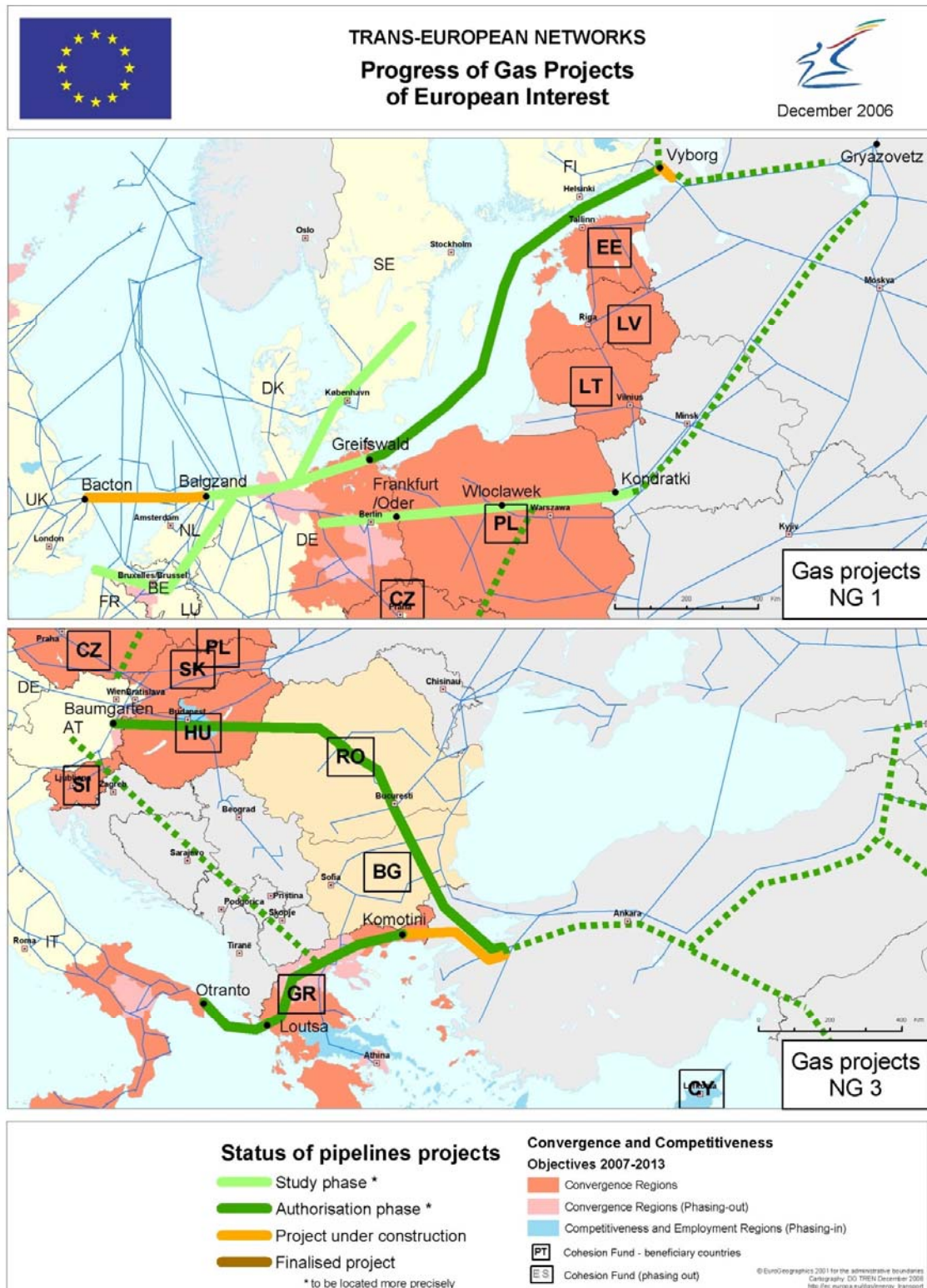
Приложение 3

©EuroGeographics 2001 for the administrative boundaries
Cartography: DG TREN December 2000
http://ec.europa.eu/infrastructure/transport

Приложение 4

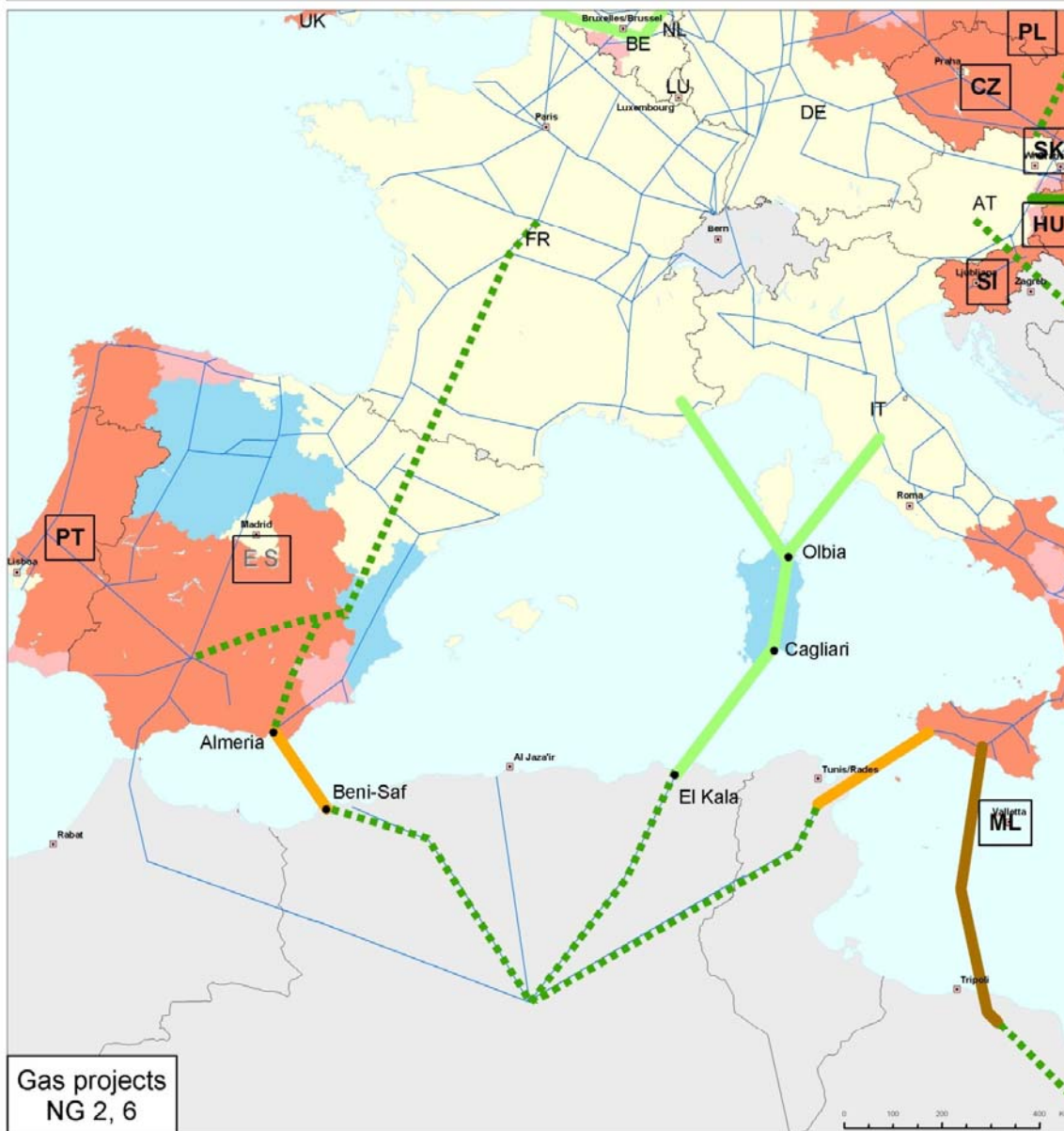

TRANS-EUROPEAN NETWORKS
Progress of Gas Projects
of European Interest

December 2006

Gas projects
NG 2, 6

Status of pipelines projects

- Study phase *
 - Authorisation phase *
 - Project under construction
 - Finalised project
- * to be located more precisely

Convergence and Competitiveness

Objectives 2007-2013

- Convergence Regions
- Convergence Regions (Phasing-out)
- Competitiveness and Employment Regions (Phasing-in)
- PT Cohesion Fund - beneficiary countries
- ES Cohesion Fund (phasing out)

© EuroGeographics 2001 for the administrative boundaries
Cartography: DG TREN December 2006
http://ec.europa.eu/energy_transport